

KODUKANDIST

(Algus LL nr. 29, 30) 31

Süngeks perioodiks Püssi kooli ajaloos kujunes fašistlik okupatsioon. Arreteeriti palju süütu inimesi, keda peeti kinni vanas viinavabrikus. Teiste hulgas arreteeriti ja mõrvati ka Ott Siirak.

Kooliruumid võeti saksa sõjaväe kasutusse, 1944. aastal muudeti need saksa sõjaväeosade rinde staabiks. Fašistliku armee taganemise eel oli kooliruumides haigla.

Tänu kooli tolleaegsetele töötajatele õnnestus osa kooli varandusest päästa. Selle kohta kirjutab Linda Sooliht: «1944. aasta veebruaris suleti kool ja sisse tuli kindralstaap. Jälle mure kooli varanduse pärast. Palju õppevahendeid ja poiste käsitööriistu panime kappidesse ja viisime pööningule, sest muud ruumi meile ei jätud. Lubati, et keegi neid ei puutu. Hiljem selgus, et kappide lukud olid katki murtud ja paremad asjad ära viidud.»

1944. aasta 19. septembril vabastasid Nõukogude armee väe-

osad meie kodukoha fašistlikust okupatsioonist.

Algas taastamistöö. Oli vaja remontida ka koolimaja, taastada mööbel, otsida õppevahendeid. Tarvis oli uut kaadrit, kes tahtis ja oskas uut moodi töötada. Püssi koolis alustasid õpetajad Linda Sooliht, Broche Peenemaa, Johannes Pukk, Koidula Kohver, Selma Vaht, neile lisandusid hiljem Gerda Rausi, praegune tuntud koolijuht Olav Raie ning kooliõpetajad Hella ja Ants Talvar.

Suurem kaardivahetus toimus 1950. aastal, kui kooli tulid esimesed pärast sõjaaegsed pedagoogiliste koolide ja Tallinna Õpetajate Instituudi lõpetanud Liljan Samel, Salme Hansen, Lembit Samel, Elvi Õun, Grete Sõber, Helmi Kukk, Laine Sõra, Asta Lipp. Nende aastate kohta kirjutab vilistlane Ülle Kuusmik oma uurimistöös: «Tookord olid Püssi koolis peale klassiruumide veel internaat, köök ja õpetajate korterid. Kabinetsüsteemi ei olnud. Iga klass õppis kogu aasta ühes ja samas klassiruumis. Vajalikud õppe-

vahendid tuli tuua klassi. Igal vahetunnil tegid seda korrapäädajad.»

1956. aastal muudeti Püssi 7-klassiline kool keskkooliks. Selleks et kool võiks keskkoolina edukalt tegutseda, oli vaja teha ära suur töö. Tuli ju paigutada endise 6-klassilise algkooli ruumidesse tunduvalt suurem hulk õpilasi. Muutus õppetöö sisu, mis omakorda nõudis enam õppevahendeid, õpetajaid, õpetamiseks kaasaegsemaid ruume. Kooli direktoriks oli tollal Reet Laigna. Esimeseks tööks oli veetorustiku montaaž ja ruumide ümberkorraldamine. Suuremad ümbertegemised olid järgmise direktori Olavi Uuemaa organiseerimisel. Siis ehitati võimla ja kool sai juurde mitu kabinetti. Ehitati ümber ka internaatihooned. Kool läks üle keskküttele. Palju tähelepanu pöörati ideelis-poliitilisele kasvatustööle. Püssi oli siis ainuke keskkool rajoonis ja keskkooliklassides oli meil õpilasi lisakust Aserini.

Tänases Püssi keskkoolis on 370 õpilast. Pedagooge on 30. Koolis on kabinetsüsteem ja nüüdisaegsed õppevahendid.

Lüganuse koolis on õppinud tema ligi kolmesaja-aastase ajaloo vältel mitu tuhat õpilast, õpetajate arv ulatub üle saja. Tundmatuseni on muutunud koolihooned. Ei tunneks enam

ära seda ümbrustki, mis oli Lüganusel aastasadade, aastakümnete eest. Ajalugu ei anna teada kõikide koolis õppinute ja õpetajate nimesid.

Tahaksin meenutada kooli viimast ajajärku, mil Lüganuse kool on lõpetanud Püssi keskkooli nime all.

Meie koolis on saanud keskhariduse 530 noort inimest. Nendest on omandanud kõrghariduse 117.

Seoses kohustusliku keskharidusega on viimastel aastatel hakatud pöörama palju tähelepanu keskharidusega tööliiskaadri ettevalmistamisele. Kooli lõpetajad saavad peale keskkooli lõputunnistuse B- ja C-kategooria autojuhi load ja III liigi traktoristi dokumendid. Tütarlapsed omandavad lüpsioperaatori kvalifikatsiooni ning Püssi Puitplaatide Kombinaadi juures laborandi ja kontrolõri kutse.

Muutunud on arusaamad keskkoolilõpetajate ülesannetest. Keskkooli ülesandeks ei ole ainult kõrgkoolis õppijate ettevalmistamine, vaid ka järelkasvu andmine keskharidusega tööliiskaadriks. Viimaste aastate lõpetajatest on 22 protsenti jätkanud õpinguid kõrgkoolis, 50 protsenti alustab tööheteed.

Mida on veel kindlasti vaja teha? Eelkõige suurendada ruumide arvu. Sellel aastal hakatakse ehitama uut koolimaja ja

peagi loodame õppetööd alustada uues moodsas hoones.

Praegu räägitakse palju töökasvatusest ja kutsevalikust. Töökasvatuse osas oleme meie mõndagi saavutanud. Valmistame ette autojuhte-tractoriste. Suvel töötavad meie poisid Purtse ja Varja osakonnas võrdselt kolhoosi töömeestega. Meie kooli lõpetanute töötab mitu noormeest kodukolhoosis mehhanisaatoritena, kodukoht on kuni junenud meie noortele nende tulevaseks töökohaks. Ka Püssi Puitplaatide Kombinaadis on mitmeid meie kooli lõpetanud töömehi. Lähematel aastatel saavad Lüganuse kolhoosi farmid täiendust meie tütarlastest.

Püssi keskkool on oma šeffmajandi üks osakond ja see teeb rõõmu. Varem oli kool ainult saaja, tänapäeval töötame koos kui võrdne võrdsega. Kool suudab tõhusalt abistada kolhoosi ja Püssi Puitplaatide Kombinaati.

Kooli komsomoli- ja pioneeriorganisatsioon on kasvatanud aktiivi, kellega suudame täita need nõuded, mida meile esitab koolireform. Meil on pedagooge, kes üle 30 aasta Lüganusel haridusel on edendanud, ja ka mitmeid noori õpetajaid.

Lembit SAMEL,
Püssi keskkooli direktor

TOETAME KULTUURIFONDI

Arvatavasti olete teadlikud Eesti Kultuurifondi olemasolust. See on fond, mis aitab kaasa kultuuri säilitamisele ja arendamisele. Kahjuks kaotab ta mõtte, kui pole rahvahulkade

poolehoidu, kui ei annetata summasid kultuuri heaks.

Kohtla-Järve 1. keskkool on otsustanud korraldada 2. märtsil algusega kell 19 V. Kingissepa nimelises Kultuurimajas

taidluskontserdi, mille sissetulek kantakse Eesti Kultuurifondi arvele.

Vaatama-kuulama ootame kõiki, kes soovivad aega meeldivalt veeta ja anda oma panuse kultuurifondi toetamisse.

AGU VAHUR,
Kohtla-Järve 1. keskkooli
abiturient